

A בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף ה בבא קמא
Some of the topics we will learn about include.

The Braisa of תני ר' חייא that lists
עשרים וארבעה אבות נזיקין
There are twenty four אבות נזיקין in the Torah.
And
The reason why the Braisa of אושעיא listed only
thirteen אבות.

The Machlokes regarding
היזק שאינו ניכר
שמיה היזק
If a person causes damage that is not discernible, the item
did not undergo a physical change, only its status
changed; is he liable for the היזק or not?

The Mishnah's continuation of
לא הרי השור כהרי המבעה
ולא הרי המבעה כהרי השור
As the Gemara explains, the Mishnah meant to ask
לכתוב רחמנא חדא
ותיתי אידך מיניה
Why did the Torah mention all four אבות נזיקין? The Torah
should have mentioned only ONE אב, and the others can
each be derived through a בנין אב, a logical comparison.

B And

ולא זה וזה שיש בהן רוח חיים
כהרי האש שאין בו רוח חיים
As the Gemara explains, the Mishnah now means to ask
לכתוב רחמנא תרתי
ותיתי אידך מיניה
Why did the Torah not mention only TWO אבות, that don't
possess the same חומרא, and the other two אבות can each
be derived through a השוה?

The Gemara's conclusion
למאי הלכתא כתבינהו רחמנא
להלכותיהן
The Torah only needed to mention all the אבות נזיקין
to teach their unique Halachos.

A

עשרים וארבעה
אבות נזיקין

The Machlokes regarding

היזק שאינו ניכר
שמיה היזק

לא הרי השור כהרי המבעה
ולא הרי המבעה כהרי השור

The Mishnah meant to ask

לכתוב רחמנא חדא
ותיתי אידך מיניה?

B

ולא זה וזה שיש בהן רוח חיים
כהרי האש שאין בו רוח חיים

The Mishnah now means to ask

לכתוב רחמנא תרתי
ותיתי אידך מיניה?

למאי הלכתא כתבינהו רחמנא
להלכותיהן

1 So let's review ...

The Mishnah at the beginning of the Perek mentioned four אבות נזיקין;

השור הבור המבעה והאש

And the Gemara in the previous Daf cited the Braisa of תני that there actually are thirteen אבות נזיקין in the Torah;

1-4

The four אבות נזיקין of the Mishnah;

5-8

The four ארבעה שומרין, four groups of people who accepted a פקדון for safekeeping;

שומר חנם

והשואל

נושא שכר

והשוכר

9-13

The five claims for חובל בחבירו, a person who injures another person.

נזק צער ריפוי שבת בושת

2 The Gemara proceeds with a Braisa of תני ר' חייא that lists עשרים וארבעה אבות נזיקין

There are twenty four אבות נזיקין in the Torah.

1-13

The 13 אבות נזיקין of אושעיא

14-15

תשלומי כפל

ותשלומי ארבעה וחמשה

If someone steals something, he must pay an amount twice the value of the animal; and if he stole a שור או שה and subsequently slaughtered or sold it, he must pay an amount 4 or 5 times the value of the animal.

16-17

וגנב וגזלן

When one steals an item and admits to the גניבה, or if he openly robs someone, he pays only קרן, the principal value of the item, but he is exempt from כפל which is a קנס.

18

ועדים זוממין

When one falsely testifies against someone, he must compensate him for the loss he attempted to cause to him.

1

מלפני

השור - הבור - המבעה - והאש

תני רב אושעיא

שלושה עשר אבות נזיקין

4 אבות נזיקין -

השור - הבור - המבעה - והאש

4 ארבעה שומרין -

שומר חנם - והשואל - נושא שכר - והשוכר

5 חובל בחבירו -

נזק - צער - ריפוי - שבת - בושת

2

תני ר' חייא

עשרים וארבעה אבות נזיקין

1 - 13

אבות נזיקין דר' אושעיא

14 - 15

תשלומי כפל

ותשלומי ארבעה וחמשה

16 - 17

וגנב - וגזלן

18

ועדים זוממין

He must compensate him for the loss he attempted to cause to him.

- 3 19- 20
 והאונס והמפתה
 One who either coerced or seduced a נערה בתולה, a twelve-year-old virgin, must compensate her with קנס, a penalty of fifty silver coins; בושת, compensation for her shame; and פגם, compensation for degrading her status from בתולה to בעולה
 21
 ומוציא שם רע
 A man who falsely accused his wife, a נערה, of זנות, is punished with Malkos, and he must compensate her with 100, טמא מאה סלע, silver coins.
 22
 והמטמא
 If a person made another person's Terumah במזיד, טמא;
 23.
 והמדמע
 If he mixed Terumah into a person's חולין and it thus became forbidden to a ישראל, who must now sell it to a Kohen for a cheaper price;
 24.
 והמנסך
 He made another person's wine יין נסך, and it's now forbidden to benefit from it;
 These are the 24 אבות נזיקין.

- 3
- 19- 20**
והאונס והמפתה
Must compensate her with קנס בושת ופגם
- 21**
ומוציא שם רע
Punished with Malkos and must compensate her with טמא מאה סלע
- 22**
והמטמא
If a person made another person's Terumah במזיד, טמא
- 23**
והמדמע
If he mixed Terumah into a person's חולין and it thus became forbidden to a ישראל, who must now sell it to a Kohen for a cheaper price
- 24**
והמנסך
He made another person's wine יין נסך, and it's now forbidden to benefit from it

4 The Braisa of רב אושעיא however did not mention these additional 11 אבות נזיקין,

because regarding

תשלומי כפל
 וארבעה וחמשה
 בממונא קמיירי
 בקנסא לא קמיירי

He mentions only אבות נזיקין which pay the principal, but not these who also pay קנס.

4
רב אושעיא however did not mention these additional eleven אבות נזיקין because....

Regarding
 תשלומי כפל וארבעה וחמשה

**בממונא קמיירי
 בקנסא לא קמיירי**

5

Regarding

גנב וגזלן
הא קתני ליה
שומר חנם והשואל

They are included in the four שומרין who are liable if they steal the פקדון.

While רבי חייא did mention them separately, because they are different in that the שומרין are

ממונא דאתא לידיה בהיתירא

The גנב וגזלן was initially acquired legally, while the שומר חנם

ממונא דאתא לידיה באיסורא

The item was acquired illegally.

Regarding

עדים זוממין

He holds like רבי עקיבא that עדים זוממין are considered a קנס, and

בקנסא לא קמיירי

Regarding

האונס והמפתה והמוציא שם רע

All these claims were already mentioned:

חובל בחבירו are included in נזק צער ובושת;

נזק is considered פגם; and

האונס is not mentioned, because

בקנסא לא קמיירי

5

Regarding

גנב וגזלן

הא קתני ליה
שומר חנם והשואל

While רבי חייא did mention them separately,

because שומרין are

ממונא דאתא לידיה בהיתירא

Regarding

עדים זוממין

רבי עקיבא holds

that עדים זוממין are considered a קנס, and

בקנסא לא קמיירי

Regarding

האונס והמפתה והמוציא שם רע

These claims were already mentioned:

חובל בחבירו - included in נזק צער ובושת;

נזק - considered פגם

האונס - because קמיירי - קנס

6 Regarding
 המטמא והמדמע והמנסך
 It's not mentioned נפשך;
 According to the opinion
 היוזק שאינו ניכר
 שמייה היוזק
 One is liable מדאורייתא even for damages that are not discernible.
 It's not mentioned, because
 הא תנא ליה נזק
 חובל בחבירו was already included in היוזק
 And according to the opinion
 היוזק שאינו ניכר
 לא שמייה היוזק
 One is NOT liable מדאורייתא for damages that are not discernible - as in these cases, because the food did not undergo a physical change, only its status changed.
 However, he IS חייב מדרבנן, because the Chachamim initiated a קנס for a מזיד. If so,
 הוה ליה קנסא
 ובקנסא לא קמיירי

However, רבי חייא did mention them, even though he may still hold
 היוזק שאינו ניכר
 שמייה היוזק
 Because they are different;
 נזק refers to
 היוזקא דמינכרא
 A damage that IS discernible, and
 המטמא מדמע ומנסך refer to
 היוזקא דלא מינכרא
 A damage that is NOT discernible.

7 The Gemara concludes
 מניינא דרבי חייא
 למעוטי מוסר ומפגל
 רבי חייא stated that there are only twenty four נזיקין, to exclude
 מוסר
 An informer who caused someone's property to be confiscated by the authorities;
 And רב חייא did not mention it, because
 בדיבורא לא קמיירי
 He only included היוזק caused by action, but not מוסר where the היוזק is caused by speech.
 And
 מפגל
 A Kohen who performed the Avodah with the intention of eating the Korban after its designated time, disqualifies the Korban and he must reimburse the owner.
 And רב חייא did not mention it, because,
 בקדשים לא קמיירי
 He did not include Korbanos,

6

Regarding
 המטמא והמדמע והמנסך

It's not mentioned נפשך:

הא תנא ליה נזק
 היוזק שאינו ניכר
 לא שמייה היוזק

הוה ליה קנסא ובקנסא לא קמיירי
 היוזק שאינו ניכר
 לא שמייה היוזק

While רבי חייא did mention them even though he may still hold
 היוזק שאינו ניכר
 שמייה היוזק

הפסקא דמינכרא - refers to נזק
 המטמא מדמע ומנסך - refer to היוזקא דלא מינכרא

7

The Gemara concludes
 מניינא דרבי חייא
 למעוטי מוסר ומפגל

Because
 בקדשים לא קמיירי

Because
 בדיבורא לא קמיירי

8 The Gemara concludes that all the twenty four נזיקין do not possess specific תולדות, and they are considered אבות only regarding the Halachah of לשלם ממיטב
 The מזיק must reimburse the נזיק with his most superior fields, because there is a Torah source for all these אבות.
 The previous Mishnah mentioned the four אבות נזיקין והאש השור הבור המבעה והאש

8

The Gemara concludes all the twenty four נזיקין do not possess specific תולדות

They are considered אבות only regarding the Halachah of **לשלם ממיטב**

Because there is a Torah source for all these אבות

9 The Mishnah continues
 לא הרי השור כהרי המבעה
 ולא הרי המבעה כהרי השור

As the Gemara explains, the Mishnah meant to ask לכתוב רחמנא חדא ותיתי אידך מיניה
 Why did the Torah mention all four אבות נזיקין? The Torah could have mentioned only ONE, and the others would each be derived through a בנין אב, a logical comparison, as Rashi explains
 מה שור שהוא מזיק וחייב אף מבעה שהוא מזיק יהא חייב
 Just as one is liable for a שור that was מזיק, so too, he is liable for מבעה that was מזיק?

Therefore, the Mishnah explains חדא מחדא לא אתיא שור, cannot be derived through a בנין אב from מבעה, or vice versa, as well as אש and בור, because they each possess a unique חומרא as the Gemara explained in the previous Daf.

9

מלפני:

אבות נזיקין
 השור - הבור - המבעה - והאש

לא הרי השור כהרי המבעה
 ולא הרי המבעה כהרי השור

The Mishnah meant to ask לכתוב רחמנא חדא ותיתי אידך מיניה?

בנין אב:
 מה שור שהוא מזיק וחייב אף מבעה שהוא מזיק יהא חייב

Therefore, the Mishnah explains חדא מחדא לא אתיא

10

The Mishnah continues

ולא זה וזה שיש בהן רוח חיים
כהרי האש שאין בו רוח חיים

The Mishnah now means to ask

לכתוב רחמנא תרתי
ותיתי אידך מינייהו

Why did the Torah not mention only TWO אבות which do not possess the same חומרא, and the other two אבות would each be derived through a מה הצד?

Therefore, the Mishnah explains

חדא מתרתי לא אתי

מבעה and שור of צד השהו, because both שור and מבעה possess the same חומרא of רוח חיים, they are mortals, while אש is not a mortal.

ולא זה וזה שדרכן לילך ולהזיק

כהרי הבור שאין דרכו לילך ולהזיק

And בור cannot be derived from the three others, because they all possess the same חומרא that they move around and are more likely to cause היזק, while a בור is stationary and is less likely to cause היזק.

רבא says

וכולהו כי שדית בור בינייהו אתיא כולהו במה הצד

לבר מקרן

Had the Torah mentioned only בור and any one of the other two אבות, the other two אבות CAN be derived through a אב from the other two אבות.

With the exception of קרן;

Had the Torah not mentioned קרן, it could not have been derived from the other אבות, because

מה לכולהו שכן מועדין מתחילתן

The other three אבות all possess a unique חומרא in that the owner must pay נזק שלם, the entire damage, even for the first occurrence, while regarding קרן, if the שור is a תם, the owner pays only חצי נזק, for half the damage, and only if the שור became a מועד, it occurred three times, does he pay נזק שלם.

10

משנה:

ולא זה וזה שיש בהן רוח חיים
כהרי האש שאין בו רוח חיים

The Mishnah now means to ask

לכתוב רחמנא תרתי
ותיתי אידך מינייהו?

Therefore, the Mishnah explains

חדא מתרתי לא אתי

Because both אש and שור
possess the same חומרא of רוח חיים

משנה:

ולא זה וזה שדרכן לילך ולהזיק
כהרי הבור שאין דרכו לילך ולהזיק

רבא says

וכולהו כי שדית בור בינייהו
אתיא כולהו במה הצד
לבר מקרן
Because
מה לכולהו
שכן מועדין מתחילתן

11 However
 ולמאן דאמר אדרבה קרן עדיפא שכוונתו להזיק
 אפילו קרן נמי אתיא
 According to the opinion that קרן is considered most חמור
 because the שור intended to cause the damage, קרן CAN be
 derived from the other אבות, and therefore
 למאי הלכתא כתבינהו רחמנא
 The Torah only needed to mention all ארבעה אבות נזיקין
 להלכותיהן
 To teach their unique Halachos, as follows:

Regarding קרן,
 לחלק בין תמה למועדת
 To teach the difference between a שור תם for which one
 pays only נזק חצי, and a מועד for which he pays שלם.

Regarding שן ורגל
 לפטור ברשות הרבים
 One is exempt for שן ורגל that occurred in a public area;

Regarding בור,
 לפטור בו את הכלים
 לפטור בו את האדם
 One is exempt if a utensil was damaged in the בור, or if a
 person died or was injured in the בור;

Regarding אדם,
 לחייבו בארבעה דברים
 If he was חובל בחבירו, in addition to נזק, he must also
 reimburse the four other claims of שבת ובושת;

11
 However
 ולמאן דאמר אדרבה
 קרן עדיפא שכוונתו להזיק
 אפילו קרן נמי אתיא

למאי הלכתא כתבינהו רחמנא
 ארבעה אבות נזיקין:

שן ורגל	קרן
לפטור ברשות הרבים	לחלק בין תמה למועדת

אדם	בור
לחייבו בארבעה דברים	לפטור בו את הכלים לפטור בו את האדם

צ"ע ריפוי שבת ובושת

12 Regarding אש,
 לפטור בו את הטמון
 One is exempt for an item burned by his fire, if it was
 concealed within another item, and
 לאתויי
 ליחכה נירו וסכסכה אבניו
 One IS liable if his אש blackened another's stones or
 plowed field, even though it did not get burned up.

12
 אש
 לפטור בו את הטמון
 and
 לאתויי
 ליחכה נירו
 וסכסכה אבניו